

Oponentský posudek na bakalářskou práci
Martina Dekarliho
Aristotelés o snech

Hlavním tématem práce Martina Dekarliho je Aristotelovo pojetí spánku a snů ve třech pojednáních z *Parva naturalia* (*De somno et vigilia*, *De insomniis* a *De divinatione per somnum*). Celá první polovina práce je však věnována rekapitulaci některých základních stavebních prvků Aristotelovy psychologie a především epistemologie ze spisu *O duši*.

Martin Dekarli zná dobře Aristotelův text, opírá se o rozsáhlou sekundární literaturu a podává zdařilý, byť poněkud selektivní referát vybraných pasáží spisu *O duši* a tří výše zmíněných pojednání. Po formální stránce je práce na dobré úrovni, byť závěrečná redakce textu mohla být pečlivější.

Hlavní předností práce je pokus spojit čtyři výše zmíněné texty a na jejich základě navrhnout jakýsi systematický náčrt Aristotelovy koncepce spánku a snění opřený o Aristotelovo pojetí „fysiologie“ výživy, vnímání a představivosti.

Obávám se nicméně, že pokud by měl být tento (na bakalářskou práci pochopitelně dosti náročný) pokus skutečně úspěšný, bylo by zapotřebí volit poněkud odlišnou metodu. Jak už bylo řečeno, práce Martina Dekarliho má totiž z naprosto převažující části podobu jakéhosi referátu, jenž do značné míry pouze tlumočí vybrané pasáže Aristotelových děl a který předpokládá, že Aristotelés ve všech těchto dílech pracuje s jednotnou a systematicky ucelenou „fysiologickou“ naukou. Tento předpoklad není tak samozřejmý, jak by mohlo z práce Martina Dekarliho vyplývat, a bylo by zapotřebí ho hlouběji prozkoumat. V rámci takového zkoumání by bylo také nezbytné precizněji formulovat filosofické otázky a problémy, jež by s takovou Aristotelovou „fysiologií“ souvisely, vyložit různé možné interpretace jednotlivých pasáží Aristotelova textu a zvážit přednosti a nedostatky každé z nich. Na druhé straně by referát základních rozměrů Aristotelovy psychologie mohl být kratší, či alespoň více soustředěný na témata a problémy, které s prací nejvíce souvisejí. Takové zkoumání nepochybně do určité míry překračuje nároky kladené na bakalářskou práci, myslím si však, že v předložené práci by mělo být alespoň reflektováno, že skutečná interpretace Aristotelova textu by vyžadovala důkladnější diskusi jak jednotlivých pasáží, tak filosofických problémů, jež jsou v Aristotelově textu skryty.

Určité pochybnosti vyvolává i převažující způsob práce se sekundární literaturou. Martin Dekarli odkazuje na úctyhodné množství starších interpretací, bohužel se však s nimi většinou kriticky nevyrovnává. Takřka jedinou výjimkou je Burnyeatova interpretace *De Anima* II,5. Z práce však není jasné, proč je právě tato interpretace pro Martina Dekarliho tak důležitá. A referát hlavních bodů této interpretace a její „vyvrácení“ je navíc příliš stručné a nejasné. Proč se tedy Martin Dekarli vyrovnává právě s touto interpretací, jaké jsou její hlavní myšlenky a jakou „jistou nekoherenci“ (str. 49) této interpretace ve své práci prokázal?

Po jistém váhání nakonec navrhuji hodnotit předkládanou bakalářskou práci známkou „velmi dobře“, doufám však, že se Martinu Dekarlimu podaří v rámci obhajoby přesvědčit komisi o tom, že si zaslouží lepší hodnocení.

V Praze, 12.9.2006

Štěpán Špinka